

Kapesní pistole

Od počátku vývoje samonabíjecích pistolí můžeme sledovat dva hlavní směry. Jeden představují služební zbraně, u kterých je rozhodující výkon náboje a kapacita zásobníku; velikost a hmotnost jsou druhořadé. Druhá větev vývoje pistolí směřuje ke zmenšování velikosti i za cenu snížení výkonu a počtu nábojů.

Představa kapesní zbraně se vyvíjela v závislosti na technických možnostech výrobců. Ještě koncem 19. století se označení „kapesní“ používalo pro revolyvery, jejichž celková délka se blížila 20 cm. Menší tehdy byly jenom deringery. Podobná situace byla zpočátku i u samonabíjecích pistolí. První pistole Colt s označením kapesní (1903 Pocket Automatic Pistol) velikostí odpovídala pozdějšímu modelu Commander. Rozhodujícím impulzem pro vznik opravdu kapesních pistolí byly vynálezy J. M. Browninga: dynamický závěr, konstrukce pistole FN

model 1906 (v USA vyráběné jako Colt model 1908) a náboj 6,35 mm Browning. Dodnes je patrný rozdíl mezi představou kapesní pistole v Americe a v Evropě. Evropské jsou opravdu malé zbraně s hlavní délkou kolem 50 mm, celkovou délkou blízko 100 mm, typickým nábojem 6,35 mm Br a kapacitou zásobníku od 6 nábojů. Američané tyto miniatury považují za „ženské“ a kapesní pistole „pro chlapy“ by měly být větší a alespoň třistaosmdesátky (9 mm Browning krátký), tedy zbraně, které se blíží starším evropským policejním pistolím. V posledních asi 20 letech se právě v USA dočkaly značné popularity takzvané „záložní“ (backup) pistole, rozměrově blízké kapesním, ale konstruované na výkonné služební náboje 9 mm Luger, 40SW nebo 45 ACP. Jejich typickým znakem je uzamčený závěr. Dnes tvoří samostatnou skupinu zbraní, které se budeme věnovat v některém příštím sešitu.

Browningovy kapesní pistole dosáhly v Evropě i v Americe obrovského úspěchu. Bez ohledu na patentová práva byly kopírovány desítkami dalších výrobců a zvláště v době mezi válkami doslova zaplavily trh se zbraněmi. Malé browningy byly běžnou položkou obsahu kapes pán- ských obleků nebo kabelek dam. Vedle kopií browningů se jen velmi obtížně prosazovaly jiné konstrukce. Směr další- ho vývoje naznačily patenty českého vynálezce Tomišky. Jeho kapesní pistole Little Tom ještě nebyla obchodně ús- pěšná, ale otevřela dveře konstrukcím firmy Walther. Do- dnes se na trhu zbraní udržely obě koncepce: pistole in- spirované Browningem, s jednočinným spoušťovým a bicím mechanismem, a modernější zbraně s dvojčinným, často výhradně dvojčinným (DAO) mechanismem. Nejpou- žívanějším nábojem kapesních pistolí je stále 6,35 mm Browning, ale čím dále častěji se objevují zbraně na vý- konnější náboje.

KONSTRUKCE KAPESNÍCH PISTOLÍ

Snahou konstruktérů od počátku bylo dělat kapesní pi- stole co nejjednodušší, jednak pro snížení výrobních ná- kladů, ale hlavně k dosažení co největší spolehlivosti. Ka- pesní pistolí může majitel nosit celé roky a nepoužít ji, ale když je to potřeba, musí zbraň spolehlivě fungovat.

Do kapesních pistolí se používají poměrně slabé náboje. Až na výjimky tedy mají dynamický závěr. Starší konstruk- ce mají závěr vedený v drážkách rámu. Na novějších zbra- ních pozorujeme snahu obejít se bez tohoto výrobně ná- ročnějšího řešení.

Bicí mechanismus obvykle tvoří přímoběžný úderník s vinutou bicí pružinou. Kladívkový nebo kohoutový systém je vzácnější, vyskytuje se spíše u modernějších pi- stolí s dvojčinnou nebo DAO spouští.

Pro kapesní pistole je typická krátká hlaveň délky mezi 50 - 75 mm (2 - 3 palce) včetně nábojové komory. Ve způ- sobu uchycení hlavně na rám můžeme také rozlišit dvě klasické konstrukce: Browningovu s hlavní uchycenou jed- ním nebo několika ozuby do vybrání v rámu (při rozebírání se musí hlaveň pootočit a pouzdro závěru se i s hlavní vy- sunuje dopředu), a Waltherovo řešení, které má hlaveň pevně vsazenou do výstupku rámu, při demontáži se mu- sí závěr stáhnout vzad, nadzvednout a pak přetáhnout přes hlaveň.

Zásobníky jsou převážně jednořadové, na 6 až 8 nábojů, pistole na malorážkové náboje mohou mít kapacitu větší.

První kapesní pistole byly vybaveny řadou nezávisle pů- sobících pojistek. Například FN model 1906 měla ruční, dlaňovou a zásobníkovou pojistku. Počet pojistek se po- stupně snižoval. Zbraně s jednočinným spoušťovým a bi- cím mechanismem mívají manuální pojistku, moderní DAO systémy se dělají s vestavěnými pojistkami a bez ručně ovládané pojistky se většinou obejdou.

Největší rozdíly mezi jednotlivými typy kapesních pistolí jsou v úrovni řemeslného zpracování a použitých materiá- lech. Konstruktéři si brzy uvědomili, že z málokteré kapes- ní pistole se za rok vystřelí více než jeden zásobník. V na- bídce prodejců se najdou dražší až luxusní provedení z kvalitních materiálů a často i s bohatou výzdobou. O pár stránek katalogu dále uvidíme levné pistole s rámem a ně- kdy i závěrem ze zinkových slitin a předpokládanou život- ností 1000 výstřelů. Mezi těmito krajnostmi je samozřejmě velký počet mezistupňů.

NÁBOJE KAPESNÍCH PISTOLÍ

22 Short - výjimečně používaný pro nejmenší kapesní pistole. Jeho výkon je pro obranné účely zcela nedosta- tečný a co je horší, jeho minimální zpětný ráz nezaručuje ani spolehlivou funkci zbraně, zvláště při znečištění, které-

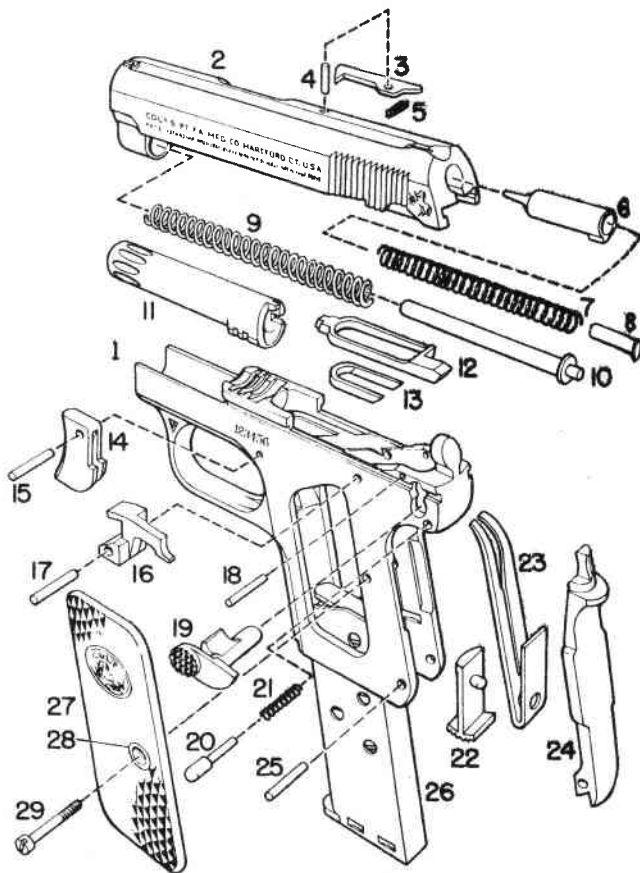

mu se při nošení zbraně v kapse nebo kufříku nedá vy- hnout.

22 Long Rifle - bývá nabízen jako alternativa k náboji 6,35 Br. Teoreticky by měl dávat větší počáteční energii, ale jedná se o náboj stavěný původně pro pušky a v krát- ké hlavní nedosahuje plného výkonu.

22 WMR - nejvýkonnější z nábojů s okrajovým zápalem. V kapesních pistolích se používá výjimečně, podobně jako 22 LR je určen spíše do pušek.

Pravzor duovky: Colt 1908 (FN 1906)

- 1 - rám, 2 - pouzdro závěru, 3 - vytahovač, 6 - úderník, 7 - pružina úderníku, 9 - vratná pružina, 11 - hlaveň, 12 - táhlo spouště, 13 - zásobníková pojistka, 14 - spoušť, 16 - spoušťová západka, 19 - ruční pojistka, 22 - záchyt zásobníku, 23 - pružina spouště a západky, 24 - dlaňová pojistka

Společnou nevýhodou všech nábojů s okrajovým zápalem je menší spolehlivost jejich podávání ze zásobníku. Vývodky zásobníků musí být dost složité tvarované a mohou se snadno poškodit. Nelze vyloučit ani chybu při plnění zásobníku. Pokud okraj dna horního náboje přeskočí za okraj náboje pod ním, je pistole zcela zablokovaná a odstranění závady je časově náročné.

6,35 mm Browning (25 ACP) - typický náboj kapesních pistolí. Byl vyvinut pro pistoli FN model 1906 a rozšířil se tak, že kapesní pistole se dodnes označují i jako „šestpětacítky“ v Evropě nebo „pěťadvacítky“ v Americe. Poměrně brzy se zjistilo, že jeho stop-efekt (pravděpodobnost zneškodnění útočníka prvním zásahem) je nedostatečný, ale je natolik rozšířený, že se pro něj stále vyrábějí i nové zbraně.

7,65 mm Browning (32 ACP) - byl po dlouhou dobu používán jako náboj pro policejní zbraň, zvláště v Evropě. Kapesní pistole na tento náboj jsou běžnější v USA.

9 mm Browning krátký (380 Auto) - je dnes považován za vážného kandidáta na nástupce náboje 6,35 Br v kapesních pistolích. Jeho výhodou je, že nevyžaduje uzamčený závěr, ale výkonem a hlavně stop-efektem se blíží dolní hranici požadavků na náboj pro účinnou obrannou pistoli.

Srovnávací tabulka nábojů kapesních pistolí

Náboj	Hmotnost střely (g)	Počáteční rychlost (ms ⁻¹)	Energie (J)
22 Short	1,80	230	48
22 LR	2,55	325	135
22 LR HV	2,55	400	204
22 WMR	2,59	615	491
6,35 mm Browning	3,24	238	93
7,65 mm Browning	4,66	318	240
9 mm Browning krátký	6,00	291	254

V přehledu jsou uvedeny tabulkové hodnoty z katalogů výrobců.

Nabídka kapesních pistolí je velmi široká. Nemělo by smysl vyjmenovávat všechny typy, které najdeme v katalogích. Pokusíme se uvést spíše typické zástupce jednotlivých konstrukčních směrů.

Jako obvykle začneme nabídkou našich výrobců.

DUO

Ve třicátých letech 20. století se i československé zbrojovky svezly na vlně zájmu o „kapesní opakovací bambitky v Browningově stylu“, jak byly označovány v katalogích. V komisním prodeji se dodnes najdou vzhledově velmi podobné pistole s označením Ideal, Slavia, Niva, PZK, Mars, vyráběné malými zbrojovkami v Čechách a na Moravě. Válku přežil jedině model DUO firmy Dušek z Opočna. Po znárodnění opočenské firmy byla výroba přesunuta do Uherského Brodu. Označení pistole se změnilo na Z - DUO, později na 6,35 mm pistole Z a také ČZ-DUO. Na původní označení se ale nikdy nezapomnělo a nejmenší československá pistole byla mezi zájemci o zbraně stále známá jako „duovka“.

ČZ vzor 1945

DUO nezapře svůj vzor, pistoli FN model 1906. Tvarově i velikostí je téměř shodná, jediný nápadnější rozdíl je vynechání dlaňové pojistky, které upozorňuje na zjednodušení mechanismu. Po roce 1945 došlo ještě k nahrazení plochých pružin vinutými.

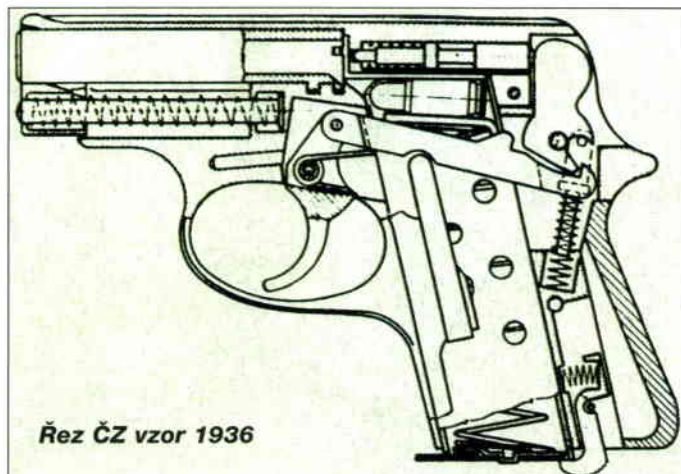
DUO je celá z uhlíkové oceli, plastové jsou jenom střenky rukojeti. Po celou dobu výroby to byla pečlivě zpracovaná a spolehlivá zbraň. Pokud majitel dodržuje alespoň základní zásady údržby, může se spolehnout, že pistole ho přežije.

Výroba byla již zastavena. DUO najdete jen v komisním prodeji.

CZ 92

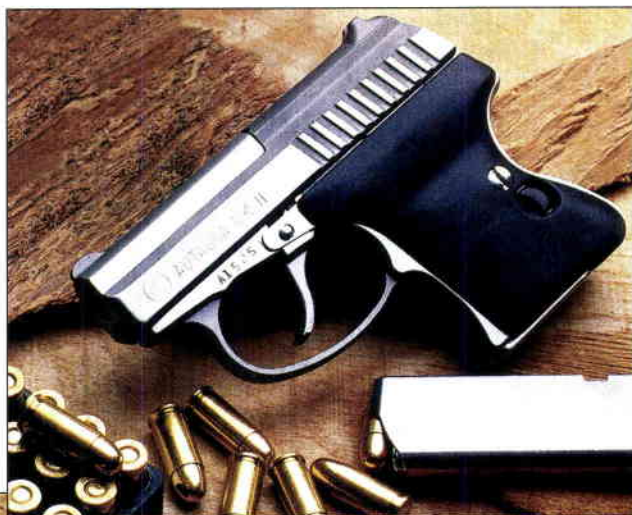
Na Tomiškovy práce navázal ve 30. letech 20. století konstruktér České zbrojovky ve Strakonicih František Myška. Do sériové výroby připravil pistoli vzor 1936, která se stala předchůdcem moderních zbraní této třídy. Po válce byla upravena a další výroba pokračovala pod označením ČZ vzor 1945 a později 6,35mm pistole CZ. Poslední variantu pod značkou CZ 92 dnes vyrábějí v Uherském Brodu.

Jednoduchý spouštěvý a bicí mechanismus je výhradně dvojčinný (DAO). Na horní konec spouště, konstruované jako dvojzvrtná páka, navazuje zleva táhlo spouště. Zad-

Řez ČZ vzor 1936

ní konec táhla ozubem zabírá do výstupku na dolní části kohoutu. Vedení táhla ve vybrání levé části rámu tvoří vlnovku, po které se pohybuje výstupek táhla. Stiskem spouště se táhlo pohybuje vpřed a natahuje kohout, dokud výstupek nenarazí na „vlnu“ vedení táhla. Při dalším pohybu je táhlo sníženo, kohout vypuštěn, dopadá na úderník a odpaluje náboj v komoře. Dynamický závěr je tlakem plynů na dno nábojnice otevřen, vyhodí vystřelenou nábojnici a podá ze zásobníku nový náboj do komory. Pistole nemá přerušovač. Automatickému odpálení dalšího náboje zabráňuje zaoblení zadní plochy pouzdra závěru, po kterém kohout plynule sklouzne do přední polohy. K výstřelu je třeba uvolnit spoušť a dalším stiskem kohout

Rám ČZ vzor 1945 se sejmutými střínkami. Dobře patrné je táhlo spouště s ovládací křivkou a zásobníková pojistka.

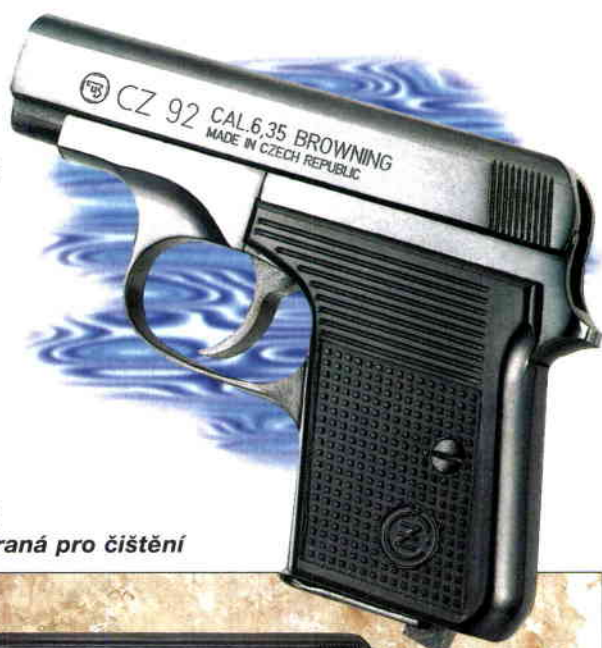
znovu natáhnout. Na fotografii rámu rozebrané ČZ 45 je ještě dobře vidět svislou pružinu, která horním koncem zabírá do výřezu táhla spouště. Je to velmi jednoduchá zásobníková pojistka. Zasunutím zásobníku je pružina odkloněna mimo dráhu táhla. Některá provedení z předválečné výroby měla ještě manuální pojistku, ale ČZ 45 i poslední provedení CZ 92 jsou bez ní.

Hlaveň je uchycená dvěma ozuby pod komorou do vybrání rámu, CZ 92 má zjednodušené uchycení jedním masivnějším výstupkem. Vratná pružina je pod hlavní. Vzhle-

Pohled pod střínky Autaugy. Podobnost s mechanismem ČZ vzor 45 určitě není náhodná.

CZ 92

CZ 92
rozebraná pro čištění

dem k DAO spoušti je nutná větší rukojeť než měla „duovka“, ale současně to umožnilo zvýšit kapacitu zásobníku na 8 nábojů. Pistole je stále vyráběna z uhlíkové oceli. Ve všech provedeních byla pečlivě zpracovaná. Jedinou problematickou částí bylo u některých sérií opracování ovládací vlnovky v rámu, které má velký vliv na chod a odpor spouště. Z obvyklých asi 40 N se může síla potřebná k úplnému stisknutí spouště dostat až na 70 N.

ČZ vzor 45 byly v poměrně velkých počtech přiděleny SNB, Československé státní bance a spořitelně, pokladníkům pošt a po roce 1989 byly většinou prodány v komisním prodeji. Pokud vím, pistole se i dobře vyvážela. CZ 92 v katalogích zahraničních prodejců stále zůstává. Dalo by se předpokládat, že konstrukce z roku 1936 beznadějně zastarala. Ale tato pistole natolik předběhla svou dobu, že například v USA nabízejí klony na náboje od 6,35 do 9 mm Browning (Intratec Protec 25, 32 a 380) a některé její konstrukční prvky najdeme i na nejmodernějších kapesních pistolích (například Autauga).

ATC

Šestpětáctička ATC je vyráběna v Brně, konstrukce a formy na odlitky pocházejí z Německa. Na rozdíl od celoocelových DUO a CZ 92 je příkladem zbraní, jejichž konstrukce vychází z poznatku, že z kapesních pistolí se vystřelí pár desítek nebo nejvýše stovek ran za život.

Použitá technická řešení najdeme běžně na plynovkách. Při výrobě je na nezbytné minimum omezeno třískové obrábění. Rám tvoří přesný odlitek ze zinkové slitiny se zalitou ocelovou kovanou hlavní délkou 56 mm se 6 pravotočivými drážkami. Zahloubení ústí o průměru 8 mm snad má budit dojem větší ráže. Mezi hlavní a rámem je umístěna vratná pružina. Dynamický závěr (také odlitek) svým řešením připomíná sportovní pistoli Walther Olympia - blok závěru vyběhává dopředu v bočnici, na konci pevně spojené příčkou, o kterou se opírá vratná pružina. Vytahovač je na závěru shora, jako vyhazovač funguje úderník a zadní hrana šachty zásobníku. Závěr nemá žádné vodící drážky. Vpředu je veden ve výřezu pod hlavní, stranově bočními lištami, na zadním konci slouží jako vedení závěru otvor pro přímoběžný úderník.

Pružina úderníku se zadním koncem opírá o vodítko s několikanásobnou funkcí: opěrky pružiny, vodítka závěru a demontážního tlačítka. Vrcholem jednoduchosti je konstrukce jednočinného spoušťového mechanismu. Z plechu vylisovaná spoušť, plechové jednostranné táhlo obchází zásobník a zabírá do převodové páčky. Ta ovládá páku s kombinovanou funkcí spoušťové západky, záchytu demontážního tlačítka a vedení závěru. Páčková pojistka vlevo blokuje pohyb spouště. Plechový zásobník na 6 nábojů drží v rukojeti záchyt dole na hřbetní straně. Plastové dno zásobníku má vpředu výběžek, prodlužující rukojeť. Střenky, spojené se hřbetem rukojeti, jsou z černého plastu. Podle seznamu dílů má pistole ATC celkem 32 součástek (včetně šroubů, čepů a pružin).

Přesto, že se jedná o zbraň nejnižší cenové kategorie, působí dojmem úsporné, ale čistě odvedené práce.

KEVIN

Kevin je ukázkou kapesní pistole splňující všechny požadavky na moderní zbraň této kategorie. Vznikl ve spolupráci konstruktéra Antonína Zendla se Zbrojovkou Vsetín - Indet. Na rozdíl od předcházejících kapesních pistolí používá podstatně účinnější náboj 9 mm Browning.

Na první pohled se jedná o celkem standardní konstrukci s ocelovým závěrem a rámem z hliníkové slitiny. Spoušťový a bicí systém je výhradně dvojčinný (DAO). Na Kevinovi upoutává velký hranatý lučík a jazýček spouště, rozměrově odpovídající daleko větší pistoli. Toto řešení má odstranit jednu z nevýhod kapesních pistolí - lučík a spoušť jsou

ATC

Kevin

obvykle příliš malé pro větší mužskou ruku a střelba v rukavicích bývá velmi obtížná. Celkově tvarové řešení trochu připomíná zmenšenou ČZ 100.

Podrobnější prohlídka odhalí několik odlišností od tradičních konstrukcí. Výhozni okénko je viditelně větší, než je pro použitý náboj nezbytné. Na horní ploše hlavně najdete vyústění dvou malých otvorů. A horní plocha závěru je na průřezu znatelně tlustší (cca 4 mm), než by odpovídalo pevnostním požadavkům. Tento patentovaný vynález pana Zendla funguje jako velmi jednoduchá, ale účinná brzda závěru a současně kompenzátor. Otvory vycházejí z hlavně hned za komorou a jsou vyvedené šikmo proti zvýšené hraně závěru ve výhozni okénku. Při výstřelu fungují jako trysky. Část plynů z hlavně je směřována proti pohybu závěru a následně vzhůru. Měřením bylo zjištěno zpomalení pohybu závěru ze 12 milisekund na jeden cyklus na 48 milisekund a při střelbě můžete pozorovat podstatné snížení zdvihu zbraně po výstřelu. Konstruktor toto řešení označuje za „zavěr bržděný na principu lodní plachty“.

Celá konstrukce Kevinu je navržena pro jednoduchou sériovou výrobu. Závěr je ocelový odlitek. Nese pevná mířidla - dlouhou příčně vroubkovanou mušku a hledí s hranatým zářezem. V závěru najdeme pouze plovoucí úderník (celková délka úderníku je menší než délka mezi čelem a zadním koncem závěru, při výstřelu mu kohout pouze udělí impuls a úderník odpaluje zápalku vlastní setrvačností). Na pravém okraji výhozniho okénka je vytahovač. Ocelová hlaveň je kovaná za studena. Pod komorou má výstupek, kterým je uchycena v rámu. Rám pistole je duralový odlitek. Ve vodičích drážkách závěru se skrývají i dvě vratné pružiny. Doraz ocelového závěru na plošku duralového rámu tlumí dva vyměnitelné plastové válečky. Jednoduchý spoušťový a bicí mechanismus má táhlo spouště vedené po pravém vnějším boku rámu. Kohout je ve spuštěné poloze zcela krytý závěrem a vzhledem k DAO funkci nemá palečnick. Střenky rukojeti jsou plastové. Zásobník s platovým dnem, které prodlužuje rukojeť, pojme šest nábojů a sedmý je možné nosit v hlavni. Tlačítko záchytu zásobníku je u kořene lučičku na levé straně. Rozebírání zbraně pro čištění je jednoduché a připomíná postup známý z obou československých šestpětáček: závěr se stáhne dozadu asi na polovinu dráhy a hlavní se pootočí po směru hodinových ručiček. Hlaveň poblíž ústí je opracovaná do šestihranného hmatníku. Pak jen zbývá závěr s hlavní vysunout z drážek rámu vpřed, potočit hlavní a vyjmout ji ze závěru. Postup při skládání je opačný, jen nesmíte zapomenout, že do drážek rámu patří pod závěr ještě vratné pružiny. Kevin je zatím vyráběn malosériově. To je příčinou poměrně vysoké ceny. Přesto se většinou na pultech obchodů dlouho neohřeje.

FN BABY

Vzhledem k velkému množství napodobenin pistole FN 1906 musela firma přijít opět s něčím novým. Práce na nové pistoli se ujal šéfkonstruktor FN v Lutychu/Herstalu Dieudonné Saive (který později rovněž dotvořil do konečné podoby typ FN HP). Vznikla pistole FN Baby, která přišla na trh roku 1931.

Zbraň měla modernější tvary a podstatně menší rozměry, přičemž délka hlavně i obsah zásobníku se nezměnily. Stejně jako předchozí model má závěr bez uzamčení. Vnitřní mechanismus byl podobný jen v bicím ústrojí. Spoušťové ústrojí doznalo velkých změn a spoušťová páka je vidět zvenčí pod pravou střenkou. Vratné pružiny jsou dvě a jsou spojeny s vodící tyčkou. Malou změnou je vodící čípek bicí pružiny, který při napnutém úderníku vyčnívá vzadu ze zbraně a plní tak úlohu výstražníku. Jiné je vedení závěru v rámu zbraně, spojení hlavně s rámem se nezměnilo. Změny doznal způsob pojištění hlavně proti otočení v okamžiku výstřelu. Zatímco u modelu 1906 zapadá čípek v horní části nábojové komory do dutiny v čele pouzdra závěru nad otvorem pro zápalník, u modelu Baby je hlaveň pojištěna ozubem na spodní straně ústí, zapadajícím do vybrání v pouzdře závěru.

Bauer .25 ACP - jedna z mnoha amerických kopií FN Baby

Rozebírání a skládání probíhá stejně jako u FN 1906 s výjimkou vratných pružin, které zůstávají v rámu zbraně a není třeba je vyjmout.

Stejně jako model 1906 byla (a je) i pistole Baby napodobována, avšak již zdaleka ne v tak velkém měřítku. Po druhé světové válce se začaly vyrábět varianty s duralovým rámem a s pochromovaným pouzdem závěru.

Od počátku společného využití Browningova talentu platila mezi firmami Colt a FN dohoda o rozdělení trhů, podle které FN nevyvážela do USA pistole v ráži 6,35 mm. V roce 1953 Colt přestal s výrobou kapesních pistolí (model 1908) a společnost Browning Arms začala dovážet výrobky FN. Situace trvala do roku 1968, kdy zákony USA dovoz zbraní podstatně omezily z důvodu ochrany trhu.

V roce 1979 zakoupila FN francouzskou firmu Manufacture d'Armes de Bayonne, známou pod zkratkou MAB, a přesunula do ní výrobu typu FN Baby. Výrobky z Francie lze rozpoznat podle nápisu na boku, který je zkrácen na Fabrique Nationale, a zkušebních značek ze St. Etienne (korunka). Závod byl v roce 1983 uzavřen, ale pistole FN Baby je stále ještě uváděna v katalogích mnoha prodejců a kopírována, zvláště v USA (firma Davis aj).

WALTHER PPK A TPH

Německé pistole Walther PP a PPK jsou tak známé, že není třeba podrobný popis. Jejich technické i tvarové řešení bylo mnohokrát použito i při konstrukci dalších

zbraní a ani po 70 letech není zastaralé. Jak praví jeden reklamní slogan: „Mnohokrát kopírovaný, ale nikdy překonaný“.

Walther PPK vznikl zkrácením hlavně a rukojeti policejního modelu PP. Výsledkem byla a je jedna z nejlepších, nejspolehlivějších (a stále také nejdražších) kapesních pistolí na světě. Je příkladem kapesní pistole stavěné pro dlouhou životnost. Výjimkou nejsou spolehlivě

Walther PPK

Walther TPH

pojistky má waltherovské umístění na zadním konci závěru. U těchto pistolí je zajímavě a velmi jednoduše vymyšlena blokace úderníku. Od spouště vede nahoru kolem komory páka tvaru obráceného „L“. Kratší rameno zasahuje do horní části lůžka pro okraj nábojnice a při nestisknutí spouští část nábojnice překrývá. Pokud by došlo k neúmyslnému uvolnění kohoutu, bude zápalník zablokovaný horním ramenem pojistné páčky a nemůže udeřit do zápalky náboje. EP 459 se vyrábí i v nerezové verzi.

fungující exempláře staré více než 50 let. Walther PPK nabízel nejširší výběr nábojů ze všech typů kapesních pistolí: 22 LR, 6,35 Br, 7,65 Br a 9 Br krátký. Výroba modelu PPK byla v mateřském závodě již zastavena, ale pokračuje v USA.

Technicky podobný, ale ještě menší model TPH byl uveden roku 1968. Nedosáhl popularity svého předchůdce, ale potkal ho podobný osud. Výroba v Německu skončila a pokračuje v USA. Model TPH byl stavěn na náboje 22 LR a 6,35 Br. Od PPK je na první pohled odlišitelný větším sklonem rukojeti.

ERMA

Mezi nejlevnější zbraně ve své kategorii patří pistole Erma pro sebeobranu a základní výcvik. Rámy jsou ze zinkové slitiny, hlavně a závěry ocelové. Model EP 552 se podobá Waltheru PPK, ale je stavěný pouze na náboje 22 LR nebo 6,35 Br. Podobná pistole, ale s hranatějším pouzdem závěru a jednočinným spoušťovým mechanismem je označena EP 322. Sortiment nábojů je shodný s předcházejícím modelem.

EP 452 a 459 mají mechanismus podobný waltherům, ale vypadají jako zmenšený Colt 1911. Liší se od sebe použitým nábojem, EP 452 má v zásobníku 8 nábojů 22 LR, model 459 je na 8 nábojů 9 mm Br krátký. Ocelový závěr je neuzamčený, v ocelovém rámu je dvojčinný spoušťový mechanismus. Páčka

Erma EP 459 (nahore) a EP 552

PHOENIX ARMS

Kalifornská firma Phoenix Arms se už přes dvě desítky let specializuje na výrobu zbrojních součástek, především přesných odlitků z železných i jiných kovů, které dodává výrobcům zbraní. Od roku 1991 se však firma pustila i do vlastní výroby a kompletace zbraní.

Najít segment trhu, na němž by se mohla prosadit malá a fakticky začínající firma, to je dnes samozřejmě obrovským problémem. U Phoenix Arms vsadili na zbraně pro „diskrétní osobní obranu“. Začali s výrobou malých samonabíjecích pistolí vhodných pro skryté nošení. Malých rozměrů bylo dosaženo na úkor účinnosti. Zvolené ráže 22 LR a 6,35 mm Browning se z tohoto hlediska rozhodně nepovažují za ideální.

Menší model Raven se vyrábí pouze v ráži 6,35 mm (25 ACP) a skutečně patří k miniatuře. Má zásobník na šest nábojů. Z hlavních součástí je pouze hlaveň ocelová; rám i závěr jsou vyrobeny ze zinkové slitiny. V závěru je malá ocelová vložka, o kterou se opírá dno nábojnice. Jinak jde v podstatě jen o nepatrně pozměněnou historickou konstrukci J. M. Browninga s neuzamčeným dynamickým závěrem, úderníkovým bicím mechanismem a jednočinnou spouští. Phoenix Arms Raven má ruční pojistku blokující pohyb spoušťové páky a také zásobníkovou pojistku.

U této konstrukce se sice hlaveň při výstřelu nepohybuje, avšak její délka nedává podmínky k dobré přesnosti střelby, stejně jako pevná neregulovatelná mířidla. Proto nelze brát vážně tvrzení výrobce, že zbraň je vhodná i pro sportovní střelbu (i když se tím spíše myslí střelba zábavná). Pistole Raven se dodává v několika povrchových úpravách s různými typy střeňek a její cena nepřevyšuje 100 dolarů.

Modely Phoenix Arms HP 22 (ráže 22 LR) a HP 25 (6,35 mm Browning) se sice prodávají ve stejných cenových relacích, ale přece jen už patří k vyšší třídě zbraní. To je vykoupeno o něco většími rozměry. Malorážkový model má zásobník na deset nábojů, šestpětáctička na osm.

Obě jinak identické zbraně jsou celooceľové. Mají pevnou hlaveň délky 74 mm s ventilovanou lištou, která pokračuje na horní ploše

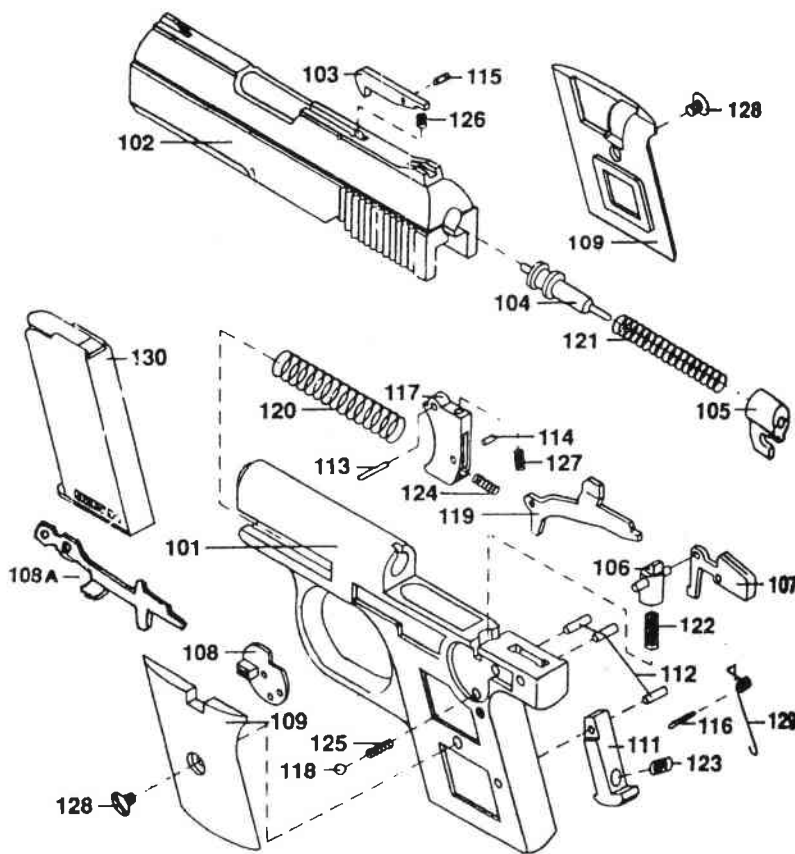
neuzamčeného dynamického závěru. Spoušťový a bicí mechanismus s vnějším kohoutem pracuje v režimu SA/DA. Mechanická pojistka vlevo na rámu slouží k zablokování úderníku. Mimo to má pistole ještě záchyt závěru - střeleckou pohotovost. Také tyto dva modely se dodávají v různých povrchových úpravách.

K modelům HP 22 i HP 25 lze přikoupit „Conversion Kit 2 in 1“. Souprava sestává z delší pětipalcové hlavně a ze zásobníku s patkou; jejím namontováním vznikne zbraň, která už přece jen umožňuje provozování sportovní střelby alespoň na minimální úrovni.

NEJMENŠÍ BERETTY

Italská Beretta vyrábí samonabíjecí pistole malých ráží od počátku století. Mezi nimi se ve třicátých letech našeho století objevil model 950, svým vzhledem a hlavně konstrukcí velmi zvláštní. Základem je výklopná hlaveň, pod ústím kloubově spojená s rámem. Uspořádání dovoluje nabití zbraně bez nutnosti manipulace se závěrem. Další konstrukční zvláštností je dvojice vratných pružin, umístěných z obou stran rukojeti a přes páky spojených s pouzderem závěru. Pákový převod a značná délka pružin doplňují hmotnost neuzamčeného závěru. Řešení dovoluje zachovat miniaturní rozměry a nízkou hmotnost pistole.

Raven P-25 (Davis P-380), zinkové browningy

- 101 - rám s pevnou hlavní
- 102 - závěr
- 103 - vytahovač
- 104 - úderník
- 105 - demontážní tlačítko
- 106 - spoušťová západka
- 107 - převodová páka

- 108 - pojistka
- 111 - záchyt zásobníku
- 117 - spoušť
- 119 - táhlo spouště
- 120 - vratná pružina
- 121 - pružina úderníku
- 130 - zásobník

Žádný z modelů nemá vytahovač. Případně uvízlá nábojnice se musí ručně odstranit po vyklopení hlavně.

Velmi lehký závěr se v rámu pohybuje vzadu v krátkých vodítkách, zatímco vpředu jeho spojovací trmen klouže po plošině, vyfrézované na spodku hlavně. Trmen je v základní poloze v rámu zajištěn odpruženým záchytem. Hlaveň s rámem vzadu spojuje otočný příčný čep s páčkou, umístěnou nad lučikem na levé straně rámu. Zatlačením na páčku vpřed se vykloupí hlaveň; tak se zahajuje i demontáž zbraně. Mírným tlakem na přední část pouzdra závěru se uvolní trmen a pouzdro jde posunout dopředu, až jeho drážky vyjdou ze zadních vodítek rámu.

Protože se poněkud bizarní konstrukce dobře prodávala, výroba pokračovala i po válce a udržela se až do současnosti. V posledních letech se celá produkce variant modelu 950 přesunula do dceřiné společnosti v USA. Filiálka Beretta USA Corp. se sídlem v Accokeeku ve státě Maryland nedaleko Washingtonu produkuje zbraně od roku 1977.

V nejnovějším katalogu firmy jsou tři modely. Konstrukčně nejstarší je 950 Jetfire v ráži 25 ACP (6,35 mm) a 22 LR. Má jednočinný (SA) spoušťový mechanismus. Rám je z lehké slitiny, hlaveň a pouzdro závěru jsou ocelové. Kohoutový bicí a spoušťový mechanismus s pojistným ozubem má manuální pojistku, blokuje spoušť a pomocí výřezu také závěr v jeho přední poloze. Chybí automatická blokace inerčního úderníku a také záchyty závěru (střelecká pohoto-

Konstrukce s výklopnou hlavní dovoluje nabití nezávisle na zásobníku, takže náboj může být do komory nabit kdykoliv. Pak stačí zasunout plný zásobník. V důsledku neexistence vytahovače je s tím spojeno jisté úskalí: dojde-li s nábojem v komoře k natažení závěru, další náboj vysouvaný ze zásobníku se vzpříčí.

Všechny pistole mají tlačítko záchyty zásobníku umístěné atypicky na levé střešce dole u hřbetu rukojeti. Snad se konstruktéři obávali nechtěného vypuštění zásobníku při úchopu zbraně. Tlačítko je totiž na jediném místě, kterého se nedotýká dlaň ani prsty (pravé) střelící ruky. Zásobníky všech modelů jsou jednořadé s kapacitou 7 nábojů (8 nábojů v ráži 6,35 mm).

Hlavně a závěry jsou nabízeny v dvojí povrchové úpravě: matné černění a šedý inox (nerez), vždy v kombinaci s příslušně eloxovaným rámem a černými střenkami z matného plastu. Bobcat a Jetfire jsou navíc i v luxusním černěném provedení EL zdobeném zlatem a s dřevěnými střenkami. Pistole Jetfire a Bobcat mají pevnou mušku a drážku hledí je vyfrézovaná do malého výstupku na pouzdru závěru. Tomcat má rovněž pevnou mušku, ale hledí je stranově posuvné v drážce na závěru.

BERETTA CHEETAH

V USA se dobře prodávají i větší varianty kapesních pistolí Beretta s obchodním názvem Cheetah. Všechny nejsou hlavní technologické prvky značky, tedy rámy z hliní-

**Beretta
Tomcat**

vost). Zajímavě je vyřešeno odpružení výklopné hlavně - pružinu tvoří lučik.

Další model s názvem 21 Bobcat (rys červený) se od předchozího liší dvojčinnou (DA/SA) spouští. Jinak je provedení naprosto shodné včetně lučíku s funkcí pružiny hlavně. Také ráže je shodná, 25 ACP a 22 LR.

Třetí model s názvem 3032 Tomcat (kocour, ale také svůdník) poněkud vybočuje z řady. Je v ráži 32 ACP/7,65 mm Br. (dříve i 22 LR) a má ze všech modelů největší hmotnost. Delší pouzdro závěru zakrývá otočný kloub hlavně a součástí rámu z lehké slitiny je pevný lučik. Dvojčinný (DA/SA) spoušťový mechanismus je opět s manuální pojistkou a bez automatické blokace úderníku. Nejnovější model 3032 Tomcat Titanium má rám z titanové slitiny. Tak jako u všech modelů chybí záchyty závěru.

Beretta Cheetah

kové slitiny s ocelovou chromovanou hlavní a ocelovým závěrem.

Základním modelem z této řady je Beretta 84 FS Cheetah na náboje 9 mm Br krátký (380 Auto). Model 84 vychází z předváleč-

ných modelů pistolí Beretta s nevýklopnou hlavní. Zmodernizovaný spoušťový mechanismus má SA/DA funkci. Pojistka je oboustranná, záchyty zásobníku přestavitelné pro ovládání pravou nebo levou rukou. Zásobník je dvouřadý na 13 nábojů. Celkové rozměry a hmotnost řadí pistole Cheetah na hranici mezi kapesními a záložními pistolemi. Menší šířkou rukojeti a samozřejmě i menší kapacitou jednořadého zásobníku se liší modely Cheetah 83 FS a 85 FS na 7, nebo na 8 nábojů 9 mm Br krátký.

Také model Cheetah 86 FS v těžší ráži je na první pohled velmi podobný, avšak má již zmiňovanou výklopnou hlavni. Páčkou na levé straně rámu se u této zbraně neovládá záchyty závěru, ale ozub uzamykající hlavni. Pistole má zásobník na 8 nábojů a delší hlavni.

Označení Cheetah 87 nese i odvozená malorážková samonabíjecí pistole na náboje 22 LR s pevnou hlavní, která má zásobník na 8 nábojů a rozměrově je shodná se základním modelem.

TANFOGLIO GT 27

GT 27 nezapře, že vzorem pro její konstrukci byla starší Beretta. Pistole však prošla technologickou modernizací. Základním materiálem jsou slitiny hliníku. Hliníkový odlitek pouzdra dynamického závěru má typický beretovský tvar s otevřenou přední částí. V zadní části je zalitý ocelový hranol - závorčík. V podélném otvoru nese úderník, uchycený v zadní části ocelovou destičkou, zasunutou ve svislých drážkách. V zářezu na pravém boku závěru je odpružený vyťahovač a na horní ploše pevně hledí.

Hliníkový rám nese pevnou ocelovou hlavni, zalisovanou do hranolu s půlválcovou horní plochou a pevnou muškou na předním konci. Pod hlavní je výřez, do kterého zasahuje přední konec pouzdra závěru. Výřez kryje vratnou pružinu závěru. Vodítko vratné pružiny je zakončeno plechovou opěrou, která zasahuje až do otvoru pro pojistku. Vratná pružina současně odpružuje i pojistku

a zajišťuje ji proti vysunutí. V rámu je jednočinný spoušťový a bicí mechanismus s vnějším kohoutem. Většina jeho součástí, až na jazýček spouště, je z uhlíkové oceli. Neobvykle řešená spoušťová západka se srpovitým výstupkem plní i funkci vyhazovače. Zásobník lisovaný z ocelového plechu má prostor na šest nábojů. Jeho dno

s nápadným výběžkem tvoří oporu pro prsty. Záchyty zásobníku na spodním okraji rukojeti je také z hliníkové slitiny. Rám rukojeti kryje střešky z černého plastu s vyhlisovanou rybinou. Páčková pojistka na levé straně jistí spoušť. Kohout má hluboký pojistný ozub a úderník plovoucí, na zápalku dopadá setrvačností. Pistole je tedy možné poměrně bezpečně nosit s nábojem v komoře a kohoutem na pojistném ozubu.

Rozebírání zbraně pro čištění je překvapivě jednoduché: vyjmout zásobník, otočit pojistku dopředu do polohy „zajištěno“, stáhnout závěr na doraz dozadu, nadzvednout a přetáhnout přes hlavni. Nesmí se zapomenout na pojistku, která po vyjmutí vratné pružiny není v rámu zajištěná a vypadává. Skládání je také bez problémů, pokud necháte pojistku v zajištěné poloze. S páčkou otočenou dozadu se pistole složit nedá.

Ve srovnání s většími modely je Tanfoglio GT 27 poměrně hrubě zpracované. Opracovány jsou pouze plochy, na kterých je to nezbytné pro správnou funkci. Slitinné díly s výjimkou jazýčku spouště a záchyty zásobníku jsou černě eloxované, ocelové součásti bryňované.

TAURUS PT 22 A 25

(fotografie na titulní straně obálky)

Také u kapesních pistolí Taurus by se našla jistá vzhledová podobnost s odpovídajícími modely Beretta Bobcat s rámem z hliníkové slitiny, neuzamčeným dynamickým závěrem a nahoru výklopnou hlavní, umožňující rychlé nabití prvního náboje do komory (hlavni se vyklopí po otočení páčky umístěné vlevo za spoušť). Taurusy PT 22 a 25 v rážích 22 LR a 6,35 mm Browning se však odlišují

„combatovým“ lučíkem, tlačítkem záchytu zásobníku umístěným na levé straně rukojeti za lučíkem a zejména DAO spoušťovým a bicím mechanismem s kohoutem bez palečnicku. V tomto uspořádání se zdá nadbytečnou mechanická pojistka s páčkou na zadní části rámu. Vzhledem k velmi jednoduché konstrukci zbraně je ale možné, že plní především funkci pádové pojistky. Mířidla jsou pevná bez jakékoliv možnosti regulace. Zbraně se dodávají v několika různých povrchových úpravách.

TAURUS MILLENNIUM PT 138

O nových pistolích z produkce brazilského zbrojního koncernu Taurus jsme podrobně psali v SR 5/99. K tehdy jedinému typu PT 111 v ráži 9 mm Luger později přibýly další varianty v rážích 380 Auto a 40 SW s označením PT 138 a PT 140. Všechny se vyrábějí s pouzdrem závěru

Pistole Taurus PT mají pevná mířidla z plastu, jejichž obrazec je zvýrazněn třemi tečkami. Hledí i muška jsou zakolíkované v 10 mm širokém a 1 mm hlubokém žlábků, vyfrézovaném podélně v pouzdru závěru a opatřeném jemným antireflexním rýhováním. Mířidla se tak snížila a jsou více chráněná, ale díky žlábků muška ani hledí nejdou stranově posunovat. Modely řady 100 jsou jako revolvery Taurus na přání opatřovány integrovanými zámky se zvláštním klíčem. Po jeho zasunutí do otvoru zámku v zadním plastovém krytu pouzdra závěru a otočením vpravo se znehybní spoušťová páka.

Široký rám nad lučíkem obsahuje kontejner z lehké slitiny, jehož okraje jsou vodičky pouzdra závěru. Zároveň obsahuje všechny díly spoušťového mechanismu, záchyt závěru a vyhazovač. V rámu je zajištěn dvěma plastovými čepy. Jazyček spouště je rovněž z plastu.

v černěném provedení (např. PT 111B) nebo nerezové (PT 111SS).

Všechny modely jsou také úplně shodné konstrukce a mají totožné rozměry.

Hlavními konstrukčními znaky jsou úderníkový bicí mechanismus s pouze spoušťovým napínáním (DAO) a poprvé v historii firmy plastový rám. Uzamčení závěru je dnes obvyklou modifikací Browningovy bezčlánekové konstrukce s nuceným poklesem hlavně a uzamčením do zvětšeného výhozního okénka. Vratný systém má (jako většina současných kompaktních) zdvojené teleskopické pružiny nestejněho průměru a stoupání. Taurus PT 138 Millennium je stejné konstrukce a provedení jako ostatní modely řady 100. Jediný rozdíl je ve tvaru uzamykacího bloku hlavně. Jeho horní hrana je zešíkmená, takže i když má hlavěň nucený pokles, není uzamčena do výhozního okénka (podobně jako u pistolí Glock 25 a 28 na stejný náboj).

Pistole Taurus PT Millennium má hlavěň dlouhou 82 mm s klasickým vývrtem a šesti pravotočivými drážkami. Má také superkompaktní rozměry a s prázdným zásobníkem váží jen 0,540 kg. Nejužším dílem rámu je rukojeť s šířkou pouhých 25 mm. Přesto se do ní vejde dvouradý zásobník na 10 nábojů.

V poslední době se dna zásobníků opatřují pryžovou botkou s vybráním pro malíček střílejší ruky. Také se objevily delší zásobníky s větší botkou a kapacitou 15 nábojů. Kromě větší kapacity poskytují lepší úchop zbraně i střelcům s větší rukou.

**Taurus
PT138**

Maximálně zjednodušený spoušťový mechanismus má několik velmi originálních řešení. Spouští se přes spoušťovou páku natahuje předpjatý úderník. Na konci dráhy páka nuceně poklesne a úderník vypustí. Řešení spojuje výhodu poměrně krátké dráhy spouště s možností opakovaného stisknutí při selhání náboje (bez nutnosti manipulace se závěrem). Prerušovač je malá tyčka, vyčnívající z kontejneru. Pokud je závěr v přední poloze, tyčka je zasunutá v odpovídající prohlubni v pouzdru a spoušťová páka je v kontaktu s nosem úderníku. V jakékoliv jiné poloze pouzdra závěru je tyčka stlačená do kontejneru. Svým dolním koncem snižuje spoušťovou páku, která tak nemůže ovládat úderník.

Stejně originálně je vyřešena automatická blokace úderníku. Jeho nos je zajištěn západkou, která brání pohybu do přední krajní polohy (kdy se zápalník vysune z čela závěru). Západka je v pouzdru závěru otočně a pružně uložena tak, že svým obrysem zasahuje do dráhy nosu úderníku. Při pohybu úderníku vzad jeho nos západku odsune. Její tvar je navržen tak, že v této poloze je dráha západky delší než dráha úderníku. Po vypuštění tedy stačí iniciovat zápalku náboje dříve než západka doběhne do výchozí polohy. Vlivem repulzní pružiny úderník odskočí zpět a jeho nos je opět zachycen západkou.

V místech přerušovače je též umístěna mechanická pojistka. V zajištěném stavu její vačka blokuje spoušťovou páku. Zároveň se křídélko pojistky dostane do výřezu v pouzdru závěru a brání jeho pohybu vzad.

Uložení hlavně v čele pouzdra závěru a jejímu vedení je věnována značná pozornost. Ústí má kuželový tvar a vodítka pružin jsou vyrobená se vzájemnou minimální vůlí. Přesto má hlaveň v pouzdru závěru až nadměrně velký prostor, dovolující její příčný pohyb.

Hodnocení pistolí PT Millennium v odborných časopisech nebylo jednoznačné. Experti se neshodli téměř v žádném parametru kromě ceny, kterou shodně považovali za příliš vysokou.

GLOCK 28

Pistolím Glock byl věnován celý sešit Střelecké revue číslo 12/2000.

Jen pro úplnost zde uvádíme model G 28, který svojí velikostí a nábojem 9 Br krátký patří ke kapesním pistolím. Jedná se o zmenšený kompak

G 25 na stejný náboj. Stejně jako výchozí model má dynamický závěr s výkyvnou hlavní a i v kapesní velikosti nabízí kapacitu až 12 nábojů ve dvouřadém zásobníku.

SMITH & WESSON SIGMA 380

Nikdo nepopře, že řada Sigma vznikla jako reakce na úspěch, který na světových trzích a zejména v USA zaznamenaly rakouské pistole Glock s plastovým rámem. Je možné, že konstruktéři firmy Smith & Wesson při vývoji Sigmy zcela nerespektovali patentová práva Gastona Glocka. „Když je chcete porazit, přidejte se k nim,“ praví americké přísloví. Na toto téma se vedlo několik soudních sporů, které snad už všechny skončily nějakým vyrovnáním (u amerických soudů samozřejmě vyhrála firma S&W).

Prodej malých pistolí v ráži 380 Auto (9 mm Browning krátký) je jedním z mála dynamicky se rozvíjejících segmentů trhu s krátkými kulovými zbraněmi v USA. Firma Smith & Wesson po dlouhá léta neměla v tomto oboru zastupce, a proto na jaře roku 1996 přišla s „třistaosmdesátkou“. Sigma 380 má dynamicky neuzamčený závěr, plastový rám a pouzdro závěru z lehké zinkové slitiny. Spoušťový mechanismus je ryze dvojčinný a je svým uspořádáním identický s mechanismem pistolí řady Smith & Wesson Sigma. Úderník je přímoběžný, pistole nemá vnější kohout. Jednořadý zásobník má kapacitu 6 nábojů. Zvláštností zbraně je i záchyt zásobníku. Ten je tvořen dvěma odpruženými západkami se stiskátky. Každá z nich je na jedné boční straně zásobníku a celek připomíná poněkud známé rychlospony na popruhy Fastex (lidově nazývané pro svůj charakteristický tvar „trojzubec“). Pistole nemá žádnou vnější manuální pojistku.

Zinkovou slitinu Zamac použili konstruktéři z několika důvodů: prvním je její nízká specifická hmotnost, tím druhým a hlavním důvodem je její snadná obrobitelnost a možnost přesného tlakového odlévání. Za to ovšem museli zaplatit nižší životností závěru. Na druhé straně průzkum u uživatelů těchto zbraní ukázal, že jen málokdo vystřelí za celý svůj život víc než 2500 ran. Je tedy zbytečné dimenzovat zbraň tohoto typu na 15 000 či více ran.

Smith & Wesson Sigma 380

Pokud by ale opravdu uživatel pouzdro závěru v průběhu svého života „odstřílel“, pak mu je v rámci celoživotní garanční politiky firmy (Lifetime Guarantee Policy) zdarma vymění za nové.

COLT PONY A MUSTANG

Firma Colt neměla po modelu 1908 ve výrobním programu kapesní pistoli. Pod značkou Colt Junior se nějakou dobu prodávala španělská Astra Cub na náboje 22 Short a 25 ACP. Až počátkem 80. let 20. století se opět objevily kapesní colty. Jsou to ale zbraně na hranici mezi klasickými kapesními pistolemi a záložními pistolemi, mezi kapesní je řadí použitý náboj 380 Auto (9 mm Browning krátký). Tvarově i základními konstrukčními prvky navazují na Colt model 1911.

Závěr je uzamčený vykývnutím hlavně. Patří tedy k ojedinelým zbraním na náboj 9 mm Br s uzamčeným závěrem, i když náboj uzamčení nepotřebuje. Snad to má zajišťit lepší využití jeho výkonu. Závěr má obvyklý coltovský úderník a vytahovač v rovnoběžných otvorech vedle sebe a svislou zajišťovací destičku. V otvoru pod hledím přibyl odpružený váleček blokace úderníku. Na hlavní před komorou je pouze jedno uzamykací žebro a výkyv hlavně

Colt Mustang

pohled se mnoho nezměnilo, ale chybějící palečník kohoutu, jiný tvar spouště a nepřítomnost pojistky na zadním konci rámu upozorňují na podstatné změny mechanismu. Spoušťový systém je výhradně dvojčinný (DAO), na každý výstřel se kohout natahuje promáčknutím spouště. Při testu časopisu Combat Handguns byl chod spouště hladký, ale odpor kolem 50 N. To je na kapesní pistoli poměrně hodně. Zvládnutí zpětného rázu ulehčuje zdvojená vratná pružina, složená ze dvou sousedních pružin o různé síle a stoupání závitů, navlečená na vodítku, které prochází celou délkou pružin. Současně byly představeny dvě verze, celocelová z nerezové oceli a kombinovaná s rámem z lehké slitiny Pony Pocketlite (o 170 g lehčí). Oba kapesní colty jsou pečlivě zpracované zbraně z kvalitních materiálů, ale jejich cena je srovnatelná se služebními pistolemi jiných firem.

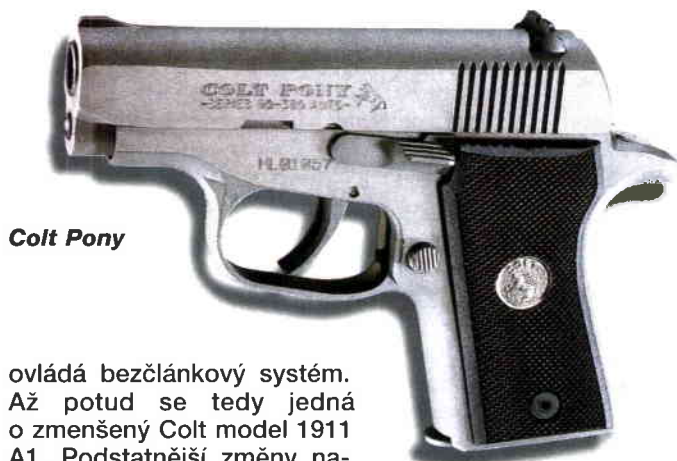
Objevily se zprávy, že firma Colt skončí s výrobou civilních zbraní.

PSM

Pistoli PSM zkonstruovali a vyráběli od roku 1973 v Sovětském svazu, její soudobé ruské provedení má pro civilní trh označení IŽ-75, ale kromě nápisu na pravé straně závěru se od PSM nijak neliší. V poslední době se na výstavách objevily i varianty na běžnější náboje 6,35 Br a 22 LR. Konstrukce vychází z pistole Makarov. Vzhledem k používanému střelivu má neuzamčený dynamický závěr. Spoušťové ústrojí je SA/DA, mechanická pojistka vedle kohoutu na zadním konci závěru blokuje úderník a při zajištění se vypustí kohout. Jednořadý zásobník má kapacitu 8 nábojů, záchyt zásobníku je na patě rukojeti. Mířidla jsou pevná.

Pistole byla původně určena pro vysoké armádní důstojníky a bezpečnostní složky. Kvůli svému účelu, skrytému nošení, je vhodně malá (délka hlavně 85 mm, celková délka 155 mm, výška 109 mm), plochá (20 mm) a prázdná váží 0,46 kg.

Zatímco zbraň tvořil tým, náboj je dílem jediné ženy, A. Davidovové. Hlavní požadavek byl na co možná nejvyšší průnik materiálu a také „neprůstřelnými“ vestami. Střela

Colt Pony

ovládá bezčlankový systém. Až potud se tedy jedná o zmenšený Colt model 1911 A1. Podstatnější změny na-

jdeme ve spoušťovém a bicím mechanismu. Model Mustang zůstal tradičně jednočinný. Jazyček spouště není posuvný, ale výkyvný. Jednostranné táhlo spouště z levé strany zabírá do spoušťové západky, přerušovač se pohybuje v levém boku rámu a zmizela dlaňová pojistka. Manuální pojistku v krajních polohách jistí odpružený čep, zasunutý v duté ose kohoutu. Ovládání blokace úderníku je neobvykle řešeno pomocí výkyvného vyhadzovače. Je výkyvný na stejné ose jako spoušťová západka. Jeho horní rameno nejen vyhadzuje prázdnou nábojnici, ale při nestisknutí spoušti drží blokaci úderníku v zajištěné poloze. Stiskem spouště se vyhadzovač vykývne a těsně před dopadem kohoutu úderník odblokuje. Na začátku zpětného pohybu závěru po výstřelu přerušovač skloní táhlo spouště a uvolní západku i vyhadzovač.

Colt Mustang z roku 1983 byl o čtyři roky později doplněn technicky shodným Colt Mustang Pocketlite s rámem z lehké slitiny. Hmotnost poklesla na 354 g. Závěr byl zjednodušen a zmizela odnímatelná vodící objímka hlavně.

Colt Pony byl představen začátkem roku 1997. Na první

PSM (IŽ-75)

s olověným jádrem má hmotnost 2,7 g, počáteční rychlost asi 315 ms⁻¹ a energii kolem 135 J. Pro vojenské účely se vyrábějí střely s ocelovým jádrem.

Uvádí se, že náboj 5,45x18 předčí v ústové energii střely 6,35 mm Browning asi 1,2-1,5krát. Měrnou energii (poměrem ústové energie střely k ploše příčného průřezu) předčí 6,35 mm Br. asi 1,5-2krát.

V časopise IWM byla PSM roku 1992 zevrubně testována. Na 10 m se autorům podařilo nastřílet s oporou obrazec rozptylu o průměru 16 mm, vstojí 25-30 mm. Naměřili velmi malý zpětný ráz s energií asi 0,9 J. Odpor spouště v režimu SA činil 18 N. Dále zkoušeli průnik vrstvy kevlarové tkaniny ochranné vesty. První střela prostřelila snadno 45 vrstev a ještě nijak nevychýlena vnikla asi 15 mm do dřevěné podložky. Maximálním výsledkem bylo 55 vrstev kevlaru. Střela se sice odchýlila od své dráhy asi o 45°, ale díky ocelovému jádru nebyla nijak zvlášť zdeformovaná. Autoři testu ukončili článek úvahou o snadné možnosti průstřelu každé běžné vesty. Ing. Daniel Řehák při testech, které ve Střelecké revui publikoval, zjistil poměrně hluboký průnik střely 5,45 mm oproti 6,35 mm Br i „silnější“ 7,65 mm Br do papíru i plechu. Domnívá se, že náboj 5,45x18 opravdu vyniká průbojností oproti jiným nábojům své kategorie. Testy prováděl s civilním provedením náboje se střelami s olověným jádrem. S ocelovým jádrem by byla průbojnost pravděpodobně vyšší.

KEL-TEC P 32

Většina velkých a úspěšných světových zbrojovek staví na historických tradicích, sahajících nejméně několik desítek let dozadu. Neplatí to však vždy. Kel-Tec patří k nejmladším, ale již úspěšným. Firma byla založena teprve roku 1990 a zaměřuje se především na zakázkové obrábění na číslicově řízených centrech (CNC). Aby prý lépe využila strojový park, dala se také do zbrojní výroby. V Evropě značka Kel-Tec zatím mnoho neznamena, nicméně v USA si už tyto samonabíjecí pistole vybudovaly postavení na trhu, a to jak pro své užité vlastnosti, tak i vzhledem k zajímavým cenám. Patří do nové třídy zbraní, kterou američtí odborní publicisté nazývají SMPD (subcompact with moderate price DAO = DAO subkompakt mírné ceny).

Firma začala roku 1995 s jediným modelem samonabíjecí pistole P-11, která však podobně jako Glock 17 představuje do značné míry revoluční řešení, především z hlediska rozměrů a hmotnosti. P-11 je míněna výhradně jako obranná zbraň, tudíž bez zvláštních nároků na přesnost střelby. Hlavním cílem bylo zkonstruovat zbraň co nejmenší, lehkou, spolehlivou a s minimálními nároky na obsluhu.

Pravou senzaci na Shot Show 1999 znamenal jiný produkt firmy Kel-Tec, který zde měl premiéru: neuvěřitelně minia-

turní a lehoučká pistolka P-32. Ze všeho nejvíc připomíná hračku, a to i různobarevným provedením plastového rámu. Pravda, shodně s typovým označením je to zbraň na nepříliš výkonné náboje ráže 7,65 mm Browning (32 ACP), avšak kdo se smíří s tímto handicapem a s kapacitou zásobníku omezenou na sedm nábojů, ten získá zbraň, nad níž zůstává rozum stát. Vždyť například do zásobníku ČZ 50/70 se vejde jen jeden náboj navíc, avšak tato vcelku standardní zbraň stejné ráže a v podstatě i účinnosti je čtyřikrát těžší než P-32!

Teprve s chladnou hlavou si člověk uvědomí, že zase nějaký zvláštní údiv není na místě. Rozdíl v technice a v technologii mezi těmito dvěma zbraněmi činí bezmála půl století. Podívejme, co za tu dobu udělaly automobily...

Jenom může být otázkou, jak ji vlastně nosit - v kapse nebo v kabelce by ji člověk ani nemusel najít. Snad proto si lze koupit i provedení pistole s klipsem, nahrazujícím vnější nebo vnitřní opaskové pouzdro.

Zbraň nezapře blízké příbuzenství s P-11. Spouštěový mechanismus pracuje v systému DAO, ale bicí mechanismus je pravděpodobně úderníkový s částečným předpětím při zákluzu závěru - tak by se dal vysvětlit deklarovaný odpor

Kel-Tec P 32

spouště jenom 26 N. Kromě levostanného záchyty zásobníku nemá P-32 žádné ovládací prvky. Má ovšem vnitřní záchyt závěru, takže po výměně zásobníku je zapotřebí závěr krátce potáhnout dozadu. Zajímavě jsou řešena mířidla. Pevná muška je náznakem obvyklého hranolového tvaru s červeným nebo bílým bodem, zatímco hledí je nahrazeno jenom vybráním nad kohoutem, v němž je bílý nebo červený svislý obdélníček.

P-32 prý funguje s jakýmkoliv střelivem příslušné ráže včetně laborací +P a výkonnějších evropských laborací.

Pistole má 39 součástek, které tvoří šest hlavních konstrukčních skupin: hlaveň, závěr, rám, rukojeť, bicí/spoušťový mechanismus a zásobník. Pouzdro závěru obsahuje úderník a vytahovač. Rukojeť, představující jakýsi vnější rám zbraně, je z vysoce odolného polymeru DuPont ST-800. Z téhož materiálu je ostatně také většina příčných čepů, které tak jsou „samomazné“, a také vedení dvojité vratné pružiny, záchyty zásobníku a hledí s muškou. Uvnitř rukojeti se skrývá vlastní rám, vyrobený třískově z bloku hliníku. Rám slouží kromě uložení součástek bicího a spoušťového mechanismu také k vedení závěru.

Zbraň má uzamčený závěr modifikovaného Browningova typu s otevřenou kulisou, do níž zabírá ocelový spojovací čep. Hlavní blok je uzamčen do výhozního okénka. Koho to překvapí u této ráže, musí si uvědomit hmotnost celé zbraně a hmotnost závěru. To by v neuzamčeném dynamickém režimu nemohlo fungovat. Zajímavostí je šikmé uložení vratné pružiny, čímž se ušetřil nějaký gram materiálu, a navíc se tak usnadňuje vykývnutí hlavně.

Rozebírání je obdobné jako u ostatních zbraní tohoto

typu: při závěru staženém dozadu (případně lze zachytit záchytem) se vysune doleva spojovací kolík. Jenom je k tomu zapotřebí nějaká pomůcka, neboť kolík není za co vzít. Po vypuštění závěru i s hlavní sjede dopředu; je dobré ho při tom přidržet.

Jednou z nejmodernějších kapesních pistolí uzavíráme tento sešit. Podrobnější přehled by vydal na tlustou knihu. Dokonce i u nás je několik specializovaných sběratelů „šestpětáctiček“, ale ani největší sbírka si nemůže dělat nárok na úplnost. Zbraně této skupiny se vyrábějí po celém světě a každý rok několik dalších modelů přibývá. Sešit berte spíše jako průřez momentální nabídkou, od levných zinkových pistolek po technicky a technologicky dokonalé zbraně pro 3. tisíciletí.

Sešit sestavil Ing. Ivan CHLUDIL
s použitím článků následujících autorů:
Ing. Jan BALCAR
Ing. Přemysl LIŠKA, CSc.
Petr POUPĚ
Ing. Daniel ŘEHÁK

Přehled základních údajů kapesních pistolí

Výrobce Model	Náboj/kapacita zásobníku	Délka hlavně (mm)	Celková délka (mm)	Hmotnost (g)	Orientační cena (Kč)
DUO	6,35 Br/6	53	114	370	?
CZ 92	6,35 Br/8	63	128	400	4 500
ATC	6,35 Br/6	56	116	351	2 400
Kevin	9 mm Br/6	57	116	400	10 400
FN Baby	6,35 Br/6	54	103	270	11 000
Walther					
PPK	9 mm Br/6	83	155	590	22 000
TPH	6,35 Br/6	73	135	325	18 500
Erma					
EP 552	22 LR/7	72,5	137	410	5 000
EP 452	22 LR/8	84	160	610	9 000
EP 459	9 mm Br/8	84	160	675	9 000
Phoenix Arms					
Raven	6,35 Br/6	56	122	425	4 000
HP 22	22 LR/10	74	140	567	4 000
Beretta					
Jetfire	6,35 Br/8	61	120	280	9 000
Bobcat	6,35 Br/8	61	125	325	10 000
Bobcat	22 LR/7	61	125	335	10 000
Tomcat	7,65 Br/7	61	125	410	13 000
Cheetah 84FS	9 mm Br/13	97	172	660	19 000
Cheetah 86FS	9 mm Br/8	111	186	660	17 000
Tanfoglio GT 27	6,35 Br/6	66	120	340	?
Taurus					
PT 22	22 LR/8	70	133	349	7 200
PT 25	6,35 Br/9	70	133	349	7 200
PT 138	9 mm Br/10	82	156	530	17 000
Glock G 28	9 mm Br/12	88	160	529	20 000
Smith & Wesson					
Sigma 380	9 mm Br/6	76	147	400	14 000
Colt					
Mustang	9 mm Br/6	70	140	525	20 000
M. Pocketlite	dtto	70	140	354	22 000
Pony	dtto	70	140	530	21 000
P. Pocketlite	dtto	70	140	370	23 000
PSM	5,45x18/8	85	155	460	?
Kel-Tec P-32	7,65 Br/7	68	129	186	13 000

Poznámka: Některé zbraně se již nevyrábějí. Dají se získat v komisioním prodeji, ale orientační cena se dá těžko určit. U zbraní, které se běžně nedovážejí, byla orientační cena určena přepočtem z USD nebo DM kursem platným ke konci roku 2000.